

Alun Davies AC
Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

14/10/2016

Annwyl Weinidog,

Ymgynghoriad Llywodraeth Cymru: Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif [Y Sector Iechyd]) 2016

Diolch am y cyfle i gael ymateb i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar Reoliadau Safonau'r Gymraeg mewn perthynas â'r sector lechyd. Sylweddolaf faint cyfrifoldeb Llywodraeth Cymru wrth iddi fynd rhagddi gyda'r gwaith o'u drafftio, gan sicrhau bod y safonau a osodir ar y sector iechyd yn rai fydd yn sicrhau bod siaradwyr Cymraeg yn gallu derbyn gwasanaethau iechyd yn Gymraeg. Fel y gwyddoch, mae'r Gymraeg yn rhan annatod o ansawdd gofal, ac mewn nifer o achosion yn fater o angen, ac nid dewis.

Rwy'n cydnabod y gall ceisio cynnwys ymrwymiadau clir mewn rheoliadau gyflwyno heriau i'r Llywodraeth wrth iddi geisio sefydlu cysondeb yn yr hyn mae'r gyfraith am ei gymell mewn cysylltiad â defnyddio'r Gymraeg o fewn y sector lechyd. Yn ogystal â hynny, rwyf yn llwyr ymwybodol o'r angen i reoliadau adlewyrchu swyddogaethau'r cyrff yr ymdrinnir â hwy, a bo hynny'n anochel yn golygu y bydd newidiadau o un set o reoliadau i'r nesaf ble bo hynny'n briodol. Fodd bynnag, nid yw'n eglur i mi ymhob achos beth yw'r rhesymeg tu ôl i'r newidiadau y gwelir yn y rheoliadau drafft yma o gymharu â'r setiau blaenorol. Rwyf wedi tynnu sylw at y rheiny ble bo'n berthnasol.

Mae fy sylwadau ar gynnwys y rheoliadau fel a ganlyn:-

Nodyn Esboniadol

Fel rhan o'r nodyn esboniadol sydd ynghlwm â'r rheoliadau drafft, fe gadarnheir bod y rheoliadau yn pennu safonau mewn perthynas ag ymddygiad nifer o gyrff sydd yn perthyn i'r sector lechyd. Mae'r rheiny yn cynnwys Byrddau Iechyd Lleol ac Ymddiriedolaethau

Comisiynydd y Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5-7 Heol Eglwys Fair
Caerdydd CF10 1AT

0845 6033 221
post@comisiynyddygybraeg.org
Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg

comisiynyddygybraeg.org

Welsh Language Commissioner
Market Chambers
5-7 St Mary Street
Cardiff CF10 1AT

0845 6033 221
post@welshlanguagecommissioner.org
Correspondence welcomed in Welsh and English

welshlanguagecommissioner.org

Gwasanaeth Iechyd Gwladol yng Nghymru, Cyngorau Iechyd Cymuned Cymru ac Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG. Dylid nodi bod Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG yn berson a ddaw o fewn y categori o berson a enwir yn 'Awdurdodau Iechyd Arbennig' yn Atodlen 6 y Mesur.

Er fy mod yn cydnabod bod y rheoliadau yma yn pennu safonau i'r holl gyrff y cynhaliwyd ymchwiliadau safonau iddynt, credaf fod lle i ddadlau y dylai Gweinidogion Cymru ystyried y graddau y dylai gwneud y safonau'n benodol gymwys i'r holl gyrff a ddaw o fewn y cofnod 'Awdurdodau Iechyd Arbennig' e.e. *Gwaed a Thrawsblaniadau'r GIG*, a hynny er mwyn sicrhau ymagwedd gyson â'r holl gofnodion eraill perthnasol. Byddai hynny'n fy ngalluogi i osod safonau ar unrhyw gorff a ddaw o fewn y cofnod hwnnw, a hynny i'r graddau eu bod yn cyflenwi gwasanaethau i bersonau yng Nghymru.

Fel y gwyddoch, cynhaliais ymchwiliad safonau mewn perthynas â Phartneriaeth Cydwasaethau GIG Cymru, ynghyd â'r Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru rhwng Tachwedd 2014 a Chwefror 2015. Deallaf mai safbwynt Gweinidogion Cymru yw nad oes angen gwneud safonau yn benodol gymwys iddynt hwy, a hynny oherwydd yr ystyrir y bydd disgwyl iddynt gydymffurfio â'r safonau y gosodir ar Ymddiriedolaeth GIG Felindre. Ymhellach i hynny, deallaf y bydd hi'n ofynnol i'r adrannau isod gydymffurfio â'r safonau y caiff eu cyflwyno mewn hysbysiad gydymffurfio i'r Ymddiriedolaeth uchod.

- Gwasanaeth Gwaed Cymru
- Canolfan Ganser Felindre
- Canolfan Genedlaethol Cydweithredu dros Ganser (CGC-G)

Rwyf o'r farn y byddai'n fuddiol pe byddai'r rheoliadau yn nodi hynny'n glir, a hynny er mwyn osgoi unrhyw ddryswch wrth symud i weithredu Rhan 4 a 5 y Mesur.

Noda rheoliad 1 (9) a (10) y rheoliadau drafft yr isod:

Nid oes dim byd yn y Rheoliadau hyn sy'n ei gwneud hi'n ofynnol i gorff gydymffurfio â safon mewn perthynas â gweithgaredd a gyflawnir ganddo neu wasanaeth a ddarperir ganddo pan fo'r gweithgaredd hwnnw'n cael ei gyflawni neu pan fo'r gwasanaeth hwnnw'n cael ei ddarparu ar ei ran gan ysbyty preifat yng Nghymru, ysbyty y tu allan i Gymru neu gan ddarparwr gofal sylfaenol.

Comisiynydd y Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5-7 Heol Eglwys Fair
Caerdydd CF10 1AT

0845 6033 221
post@comisiynyddygybraeg.org
Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg

comisiynyddygybraeg.org

Welsh Language Commissioner
Market Chambers
5-7 St Mary Street
Cardiff CF10 1AT

0845 6033 221
post@welshlanguagecommissioner.org
Correspondence welcomed in Welsh and English

welshlanguagecommissioner.org

Cymeraf mai'r bwriad tu ôl i'r rheoliadau yw eithrio'r safonau rhag bod yn gymwys i wasanaethau a ddarperir drwy drydydd parti gan y grwpiau hynny o bersonau. Fodd bynnag, gellid dehongli'r cymal uchod i olygu nad yw'r rheoliad hwn yn gymwys i ysbytai preifat y tu allan i Gymru. Credaf y dylai Gweinidogion Cymru ystyried addasu'r cymal hwn, a hynny er mwyn sicrhau bod ystod y personau yr eithrir o'r is-ddeddfwriaeth yn gwbl eglur.

Diwygio Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 4) 2016

Wedi i'r rheoliadau iechyd gael eu cyflwyno a'u pasio yng Nghyfarfod Llawn Cynulliad Cenedlaethol Cymru, fe'm hawdurdodir i roi hysbysiad cydymffurfio i'r personau hynny a enwir ynddynt. Fodd bynnag, fe ymddengys mai Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 4) 2016 fydd yn gymwys i'r cyrff proffesiynol lechyd, a hynny'n hytrach na'r rheoliadau sydd dan sylw yn yr ymgynghoriad hwn.

Er nad ydwyf yn gwrthwynebu'r penderfyniad hwnnw mewn egwyddor, a hynny gan ystyried swyddogaethau'r cyrff proffesiynol, credaf mai'r offeryn priodol ar gyfer gwneud hynny yw drwy orchymyn yn hytrach na'r rheoliadau yma. Gan na fydd y rheoliadau yr ymgynghorir arnynt ar hyn o bryd yn effeithio ar y dyletswyddau y bydd yn ofynnol i gyrrff proffesiynol gydymffurfio â hwy, credaf y dylai Gweinidogion Cymru ystyried cyflwyno gorchymyn at ddibenion gwneud y safonau hynny'n benodol gymwys iddynt. Golyga hynny na fyddai oedi diangen yn y broses o osod safonau arnynt, a hynny drwy orfod aros i reoliadau terfynol gael eu llunio a'u cymeradwyo ar gyfer y cyrff iechyd eraill.

Ceir diwygiad yn nhudalen 10 y rheoliadau drafft sydd yn eithrio'r angen i'r Tribiwnlysoedd orfod cydymffurfio â safonau 167 i 168. Mae'r safonau hynny yn ei gwneud hi'n ofynnol i gorff gydymffurfio â safonau sy'n ymdrin â materion atodol mewn perthynas â chadw cofnodion. Fel y gwyddoch, fe gyflwynais hysbysiadau cydymffurfio i bob un o'r tribiwnlysoedd sydd wedi eu henwi yn Rheoliadau (Rhif 4) 2016 ar 30 Medi. Yn gyntaf, nid yw'n glir i mi beth yw'r rhesymeg dros gynnwys yr eithriadau yma yn y rheoliadau. Deallaf fod trafodaethau wedi bod rhwng ein swyddogion, ac mai camgymeriad gweinyddol yw'r testun hwn. Byddai'n fuddiol pe bai Gweinidogion Cymru yn gallu cadarnhau hynny â mi, gan ystyried bod goblygiadau posibl o ran cynnwys hysbysiadau cydymffurfio sydd eisoes wedi eu cyflwyno i gyrrff.

Ymhellach i hynny, noda Rheoliad 4(1)(b) nad awdurdodir y Comisiynydd i'w gwneud hi'n ofynnol i rai cyrff gydymffurfio â safonau penodol. Yr unig gyrrff sydd yn eithriad i hynny ar

Comisiynydd y Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5-7 Heol Eglwys Fair
Caerdydd CF10 1AT

0845 6033 221
post@comisiynyddygybraeg.org
Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg

comisiynyddygybraeg.org

Welsh Language Commissioner
Market Chambers
5-7 St Mary Street
Cardiff CF10 1AT

0845 6033 221
post@welshlanguagecommissioner.org
Correspondence welcomed in Welsh and English

welshlanguagecommissioner.org

hyn o bryd yw Cyngor Gofal Cymru a'r Cyngor Meddygol Cyffredinol. Deallaf mai'r rhesymeg tu ôl i hynny yw'r ffaith nad oes unrhyw bresenoldeb gan y cyrff eraill yng Nghymru.

Fe fyddwch yn ymwybodol bod y rheoliadau yma, yn yr un modd â'r gweddill a basiwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru, yn gymwys o ran Cymru. Gyda hynny mewn golwg, nid yw'n glir i mi pam bod detholiad o'r safonau yma wedi eu heithrio fel rhan o'r rheoliad hwn. Mae'r rheiny yn cynnwys nifer o safonau cyflenwi gwasanaethau a gweithredu ble gellid dadlau y dylai'r safonau gael eu gwneud yn benodol gymwys iddynt, a hynny oherwydd nad ydynt yn ddibynnol ar leoliad daearyddol y corff.

Ymhellach i hynny, ceir cyfyngiadau ar rai safonau sydd yn gyd-ddibynnol ar safonau eraill. Un enghraifft o hynny yw'r cydberthynas rhwng safon 11 ac 14. Yn gyfreithiol, ni fyddai modd i mi osod safon 11 yn unol â'r tabl yn Atodlen 1, Rhan 2 y rheoliadau er fy mod wedi fy awdurdodi i wneud hynny. Yn yr un modd, os gosodir safon 14, mae disgwyl i mi fel Comisiynydd y Gymraeg osod safon 16. Ar hyn o bryd nid yw'r safon hwnnw wedi ei wneud yn benodol gymwys i'r cyrff perthnasol. Ceir goblygiadau tebyg mewn perthynas â'r cyrff fydd yn gymwys i Reoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 4) 2016.

Sylwadau Cyffredinol

Ystyr 'darpariaeth sy'n ymwneud ag iechyd'

Croesawaf yr arweiniad a ddarperir gan y rheoliadau mewn perthynas â 'darpariaeth iechyd'. Fodd bynnag, byddai'n fuddiol pe byddai modd i Weinidogion Cymru gynnwys enghraifft o'r math o ddarpariaeth a ddaw o fewn y diffiniad o 'darpariaeth sy'n ymwneud ag iechyd' yn yr un modd ag y gwneir gyda'r diffiniad blaenorol.

Ystyr 'unigolyn'

Ar dudalen 6 y rheoliadau, fe nodir nad yw'r term 'unigolyn' yn cynnwys yr isod:

- (a) aelod o'r cyhoedd sy'n gweithredu yn rhinwedd ei swydd fel cyflogai person; neu
- (b) aelod o'r cyhoedd i'r graddau y mae'n gweithio i berson;

Hyderaf mai'r bwriad polisi yma yw sicrhau nad yw'r safonau yn berthnasol i unigolyn sy'n gweithio i gorff arall, pan fo'n gweithredu yn rhinwedd y swydd honno. Fodd bynnag, fe ymddengys bod isadran (b) yn golygu na fyddai'r safon yn gymwys i unrhyw unigolyn sy'n

Comisiynydd y Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5-7 Heol Eglwys Fair
Caerdydd CF10 1AT

0845 6033 221
post@comisiynyddygyymraeg.org
Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg

comisiynyddygyymraeg.org

Welsh Language Commissioner
Market Chambers
5-7 St Mary Street
Cardiff CF10 1AT

0845 6033 221
post@welshlanguagecommissioner.org
Correspondence welcomed in Welsh and English

welshlanguagecommissioner.org

gweithio i gorff arall. Ystyriaif hynny'n gyfyngiad gormodol, ac y dylai Gweinidogion Cymru ystyried priodoldeb y testun uchod wrth gyflwyno'r rheoliadau terfynol.

Nid yw'n eglur i mi ychwaith pam fod y dehongliad o "unigolyn" yn y rheoliadau yma'n wahanol i'r dehongliad a geir yn y rheoliadau safonau eraill.

Atodlen 1, Rhan 3 y Rheoliadau

Yng ngoleuni paragraff 32 o'r rheoliadau drafft, fe ymddengys fod paragraff 43 sy'n cyfeirio at safonau 33 ac 82 mewn cysylltiad ag argyfwng yn ddiangen.

Yn yr un modd, nid yw paragraff 47 yn ei gwneud hi'n eglur a yw deunydd hysbysebu a gynhwysir mewn dogfen, llyfryn, taflen, pamffled neu gerdyn wedi'u heithrio'n gyfan gwbl o'r safonau. Fe ymddengys nad yw hynny'n gyson â gweddill yr adran lle nodir y cymal isod:

(gweler safon 34 mewn perthynas â deunydd hysbysebu a lunnir gan gorff.)

Dylai Gweinidogion Cymru ystyried cywirdeb y testun uchod wrth gyflwyno'r rheoliadau terfynol.

Safonau ynghylch gohebiaeth a anfonir gan gorff

Fe ymddengys bod newid yng ngeiriad Safon 4 y rheoliadau drafft i'r rheoliadau blaenorol, a hynny drwy gyfeirio at 'unigolyn' yn hytrach na 'pherson'. Fel y byddwch yn ymwybodol, mae'r term 'person' yn ehangach nag aelod o'r cyhoedd, ac felly fe ymddengys bod ymgais yma i gyfyngu ar y gofyniad. Byddai'n fuddiol pe byddai eich swyddogion yn gallu cadarnhau ei rhesymeg tu ôl i'r newid hwn.

Safonau ynghylch galwadau ffôn i adrannau, ac i aelodau o staff corff

Nodaf nad yw'r safon sy'n ymdrin â delio a galwadau yn Gymraeg yn ei chyfanrwydd wedi ei gynnwys yn y rheoliadau drafft. Dylid nodi bod y safon hon wedi ei gynnwys ymhob set o reoliadau blaenorol a basiwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru, gan gynnwys rheoliadau mewn perthynas â'r gwasanaethau brys. Fel y gwyddoch, mae gan Gomisiynydd y Gymraeg yr hyblygrwydd i osod un neu ragor o'r safonau a bennwyd mewn hysbysiad cydymffurfio, a hynny ar sail rhesymoldeb a chymesuredd. Byddai'n fuddiol pe byddai eich swyddogion yn gallu cadarnhau ei rhesymeg tu ôl i'r newid hwn.

Comisiynydd y Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5-7 Heol Eglwys Fair
Caerdydd CF10 1AT

0845 6033 221
post@comisiynyddygyymraeg.org
Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg

comisiynyddygyymraeg.org

Welsh Language Commissioner
Market Chambers
5-7 St Mary Street
Cardiff CF10 1AT

0845 6033 221
post@welshlanguagecommissioner.org
Correspondence welcomed in Welsh and English

welshlanguagecommissioner.org

Safonau ynghylch corff yn llunio ac yn cyhoeddi dogfennau

Nodaf nad yw'r safon sy'n ei gwneud hi'n ofynnol i gorff lunio unrhyw ddogfen sydd at ddefnydd y cyhoedd yn Gymraeg. Yn yr un modd a'r uchod, dymunaf dynnu eich sylw at y ffaith bod y safon hon wedi ei gynnwys ymhob set o reoliadau blaenorol a basiwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Nid yw'n glir o fewn y ddogfennaeth ymgynghori beth yw'r rhesymeg tu ôl i drin y cyrff iechyd yn wahanol i'r cyrff sydd eisoes wedi eu cynnwys mewn rheoliadau.

Ymhellach i hynny, dylwn nodi nad ydwyf wedi gosod y safon hon ar bob un o'r cyrff a enwyd mewn rheoliadau blaenorol, a hynny ar sail rhesymoldeb a chymesuredd. Yn yr un modd, rwyf wedi gosod amgylchiadau ar y safon hon mewn rhai hysbysiadau, a hynny'n unol â darpariaethau adran 44(3) y Mesur. Credaf mai'r dull hwn o weithredu yw'r un mwyaf priodol, ac y dylai Gweinidogion Cymru sicrhau bod y safon yma wedi ei bennu yn y rheoliadau terfynol.

Safonau ynghylch corff yn llunio ac yn cyhoeddi ffurflenni

Fe ymddengys bod newid yng ngeiriad Safon 48 y rheoliadau drafft i'r rheoliadau blaenorol, a hynny drwy gyfeirio at 'unigolyn' yn hytrach na'r cyhoedd yn ehangach. Byddai'n fuddiol pe byddai eich swyddogion yn gallu cadarnhau ei rhesymeg tu ôl i'r newid hwn.

Ymhellach at hynny, dymunaf dynnu sylw at y ffaith bod y safon mewn perthynas â mewnosod gwybodaeth yn Gymraeg ar ffurflenni wedi eu hepgor o'r rheoliadau drafft. Nid yw'n eglur i mi beth yw'r rhesymeg tu ôl i hynny. Byddai'n fuddiol pe byddai Gweinidogion Cymru yn gallu cadarnhau'r bwriad tu ôl i'r newid hwn.

Safonau ynghylch derbyn ymwelwyr i adeiladau'r corff

Nodaf fod ystyr 'derbynfa' at ddibenion safonau 60-63 wedi newid o gymharu â'r safonau cyfatebol mewn rheoliadau blaenorol. Mae paragraff 54 o'r rheoliadau yn nodi mai ystyr derbynfa yw 'ardal yn ysbytai, swyddfeydd a lleoliadau gwasanaeth corff lle croesawu personau yw prif rôl staff'. Fe ymddengys bod hynny'n cyfyngu ar yr ystyr sydd wedi ei gynnwys yn Rheoliadau (Rhifau 1, 2, 4 a 5). Nid yw'n eglur i mi o fewn y ddogfennaeth ymgynghori beth yw'r rhesymeg tu ôl i drin y cyrff iechyd yn wahanol i'r cyrff sydd eisoes wedi eu cynnwys mewn rheoliadau.

Comisiynydd y Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5-7 Heol Eglwys Fair
Caerdydd CF10 1AT

0845 6033 221
post@comisiynyddygyymraeg.org
Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg

comisiynyddygyymraeg.org

Welsh Language Commissioner
Market Chambers
5-7 St Mary Street
Cardiff CF10 1AT

0845 6033 221
post@welshlanguagecommissioner.org
Correspondence welcomed in Welsh and English

welshlanguagecommissioner.org

Ymhellach i hynny, nodaf fod safonau mewn perthynas â gwasanaeth derbynfa lle bo ymweliad neu apwyntiad wedi ei drefnu ymlaen llaw ddim yn ymddangos yn y rheoliadau yma. Byddai'n fuddiol pe byddai eich swyddogion yn gallu cadarnhau'r bwriad tu ôl i'r newid hwn.

Safonau ynghylch gofal sylfaenol

Mae safon 85 o'r rheoliadau drafft yn ei gwneud hi'n ofynnol i gorff sicrhau fod unrhyw ddogfen a lunnir mewn perthynas â gofal sylfaenol i'r cyhoedd ar gael yn Gymraeg. Fodd bynnag, nid oes safon gyfatebol i hynny mewn perthynas â ffurflenni a lunnir mewn perthynas â gwasanaethau gofal sylfaenol.

Safonau ynghylch ystyried effeithiau penderfyniadau polisi a wneir gan gorff ar y Gymraeg

Croesawaf fod gofyniad o fewn y rheoliadau drafft ar gyrff i lunio a chyhoeddi polisi ar ddarparu gwasanaethau gofal sylfaenol, gan ystyried pa effeithiau y gallai penderfyniadau eu cael ar gyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg. Fe ymddengys bod camgymeriad yng ngeiriad 107A sydd yn cyfeirio at safon 106 yn hytrach na 107. Dylid sicrhau bod y rheoliadau terfynol yn cyfeirio at y brif safon gysylltiedig.

Materion ehangach mewn perthynas â Gofal Sylfaenol

Cyflwynais adroddiad safonau at sylw Gweinidogion Cymru, gan ddod i gasgliadau ar ba safonau ddylai gael eu gwneud yn benodol gymwys i'r cyrff lechyd a enwir yn Atodlenni'r Mesur. Fel rhan o'r adroddiad hwnnw, fe nodais yr isod:

Gan mai gofal sylfaenol yw cyswllt cyntaf mwyafrif aelodau'r cyhoedd gyda'r Gwasanaeth Iechyd, cred Comisiynydd y Gymraeg ei bod yn hanfodol sicrhau cysondeb ymddygiad ieithyddol ar draws y gwasanaeth iechyd yng Nghymru yn ei gyfanrwydd. O ganlyniad, rhaid i ddarparwyr gofal sylfaenol fod yn ddarostyngedig i safonau'r Gymraeg o dan yr un fframwaith statudol â'r sefydliadau iechyd a fu'n destun i'r ymchwiliad safonau hwn'. Daw'r Comisiynydd felly i'r casgliad bod angen safonau ychwanegol er mwyn galluogi hyn i ddigwydd.

Yn ychwanegol i hynny, lluniais gyfres o argymhellion at sylw Gweinidogion Cymru fel rhan o'm hymholiad i faes Gofal Sylfaenol, o dan Adran 7 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Roedd y rheiny'n cynnwys yr isod:

Comisiynydd y Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5-7 Heol Eglwys Fair
Caerdydd CF10 1AT

0845 6033 221
post@comisiynyddygybraeg.org
Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg

comisiynyddygybraeg.org

Welsh Language Commissioner
Market Chambers
5-7 St Mary Street
Cardiff CF10 1AT

0845 6033 221
post@welshlanguagecommissioner.org
Correspondence welcomed in Welsh and English

welshlanguagecommissioner.org

Gofynnaf i Weinidogion Cymru gymryd safiad polisi o blaid y model 'cynnig rhagweithiol' fel bod modd ei weithredu'n systematig ac yn effeithiol ar draws gwasanaethau gofal sylfaenol, er mwyn sicrhau ansawdd profiad a chychwyn diogel i lwybr iechyd y claf.

Gofynnaf i Weinidogion Cymru a chyrrff y gwasanaeth iechyd yng Nghymru sicrhau bod technoleg ac unrhyw ddatblygiadau technolegol i'r dyfodol yn ateb anghenion siaradwyr Cymraeg gan hwyluso darpariaeth gwasanaethau gofal sylfaenol ddwyieithog.

Nid ydwyf yn ystyried bod safonau 83-97 o'r rheoliadau drafft yn mynd i'r afael â'r uchod yn ddigonol, nac ychwaith yn arwain at sicrhau sefyllfa lle bo modd i'r cyhoedd dderbyn gwasanaethau gofal sylfaenol yn Gymraeg.

Deallaf fod y Llywodraeth yn ystyried y dull mwyaf priodol er mwyn gosod safonau ar y sector gofal sylfaenol, a hynny gan ystyried y casgliadau uchod ynghyd â'r berthynas contractio sydd rhwng y Byrddau Iechyd a'r darparwyr eu hunain. Mae eich dogfen ymgynghori yn nodi opsiynau gwahanol ar gyfer rhoi dyletswyddau ar ddarparwyr gofal sylfaenol. Eglurir eich bod yn ffafrio'r trywydd o roi dyletswyddau arnynt drwy osod safonau ar y Byrddau Iechyd, a bod hynny'n well opsiwn na'r trywydd o osod safonau yn uniongyrchol ar gannoedd o ddarparwyr. Edrychaf ymlaen at drafod eich casgliadau ar ôl i'r cyfnod ymgynghori ddod i ben.

Hyderaf y bydd y sylwadau uchod o gymorth i chi wrth symud ymlaen gyda'r gwaith, ac edrychaf ymlaen at weld rheoliadau terfynol yn cael eu cyflwyno ar gyfer y sector hollbwysig hwn yn fuan.

Yr eiddoch yn gywir,

Meri Huws
Comisiynydd y Gymraeg

Comisiynydd y Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5-7 Heol Eglwys Fair
Caerdydd CF10 1AT

0845 6033 221
post@comisiynyddygybraeg.org
Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg

comisiynyddygybraeg.org

Welsh Language Commissioner
Market Chambers
5-7 St Mary Street
Cardiff CF10 1AT

0845 6033 221
post@welshlanguagecommissioner.org
Correspondence welcomed in Welsh and English

welshlanguagecommissioner.org